

วิชา 100-106: อาเซียนในโลกยุคใหม่

การบรรยายแก่นักศึกษา
มหาวิทยาลัยสยาม

บัณฑิต หลิมสกุล (*bunditwto@hotmail.com*)

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

**การปรับเปลี่ยนแนวคิด
การบริหารจัดการ
ในบริบทของโลกที่ไร้พรมแดน**

Chulalongkorn Review

ปีที่ 23 ฉบับที่ 89 ตุลาคม-ธันวาคม 2553

บัณฑิต หลิมสกุล	โลกาภิวัตน์ การปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การบริหารจัดการ ในบริบทของเศรษฐกิจไร้พรมแดน	5
สุนันทา เจริญปัญญาธิง	ท่าเรือไทย นโยบายภาครัฐต่อการก้าวไปข้างหน้าของท่าเรือไทย	65
ดร.ธารทัศน์ โมกขมรรคกุล	ความเสี่ยง โลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่เป็นเลิศ ลดความเสี่ยงได้อย่างไร	82
ดร.ระหัตถ์ โรจนประดิษฐ์	การค้าปลีก กระบวนการผังเมือง กับการค้าปลีกค้าส่งข้ามชาติ	98
	EXECUTIVE NOTES	105
	ABSTRACTS	107
	NEWS FLASHBACK	109

การปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การ
บริหารจัดการในบริบทของ
เศรษฐกิจไร้พรมแดน (A
paradigm shift of managing
new economy in the context
of the borderless world)

บัณฑิต หลิมสกุล

Chulalongkorn Review

(จุฬาลงกรณ์วารสาร)

ปีที่ 22 ฉบับที่ 89

(ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

หน้า ๕- ๖๔

Macro environment

ปัจจัยด้านการเมือง
และกฎหมาย
ระหว่างประเทศ

ปัจจัยด้าน
เทคโนโลยี

Industry Environment

คู่แข่ง
รายใหม่

อำนาจต่อรอง
ของผู้ซื้อ

Business Firm

คู่แข่งชั้น
ในปัจจุบัน

อำนาจต่อรอง
ของผู้ขาย

สินค้า ทดแทน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
ระหว่างประเทศ

ระเบียบและกฎหมาย
การค้าระหว่างประเทศ

การปรับเปลี่ยน
โครงสร้าง
การเมืองระหว่าง
ประเทศ

การเปิดเสรีทาง
เศรษฐกิจ

พัฒนาการ
ของ
เทคโนโลยี
สารสนเทศ

**G
L
O
B
A
L
I
Z
A
T
I
O
N**

ผู้บริโภค

ผู้ผลิต

คู่แข่ง

**C
H
A
N
G
E**

* กระแส
ประชาธิปไตย

* กระแส good
governance

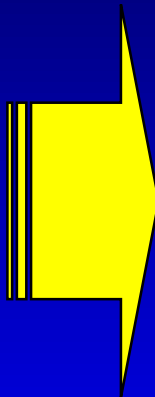
* กระแส good
corporate governance

* กระแสสิ่งแวดล้อม

* กระแสการคุ้มครอง
ทรัพย์สินทางปัญญา

* กระแส net
generation (M-TV
generation)

การบริหารจัดการ
ระบบเศรษฐกิจใหม่
(New
Economy)

หรือ
หากไม่ปรับตัว
ต้องเผชิญกับ

**โรคมืดมิดกัน
โลกาภิวัตน์
บกพร่อง
(GAIDS)**

แผนภูมิแสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์

Japanese
Economic
Recession

Financial
Crisis

AFTA
1992

9/11

subprime
crisis

ASEAN
Community

SARs

CHINA in
WTO

GLOBALIZATION

ภัยพิบัติซุนามิ

๒. นัยสำคัญของ ระบบเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน

นัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน

- การค้า การเงิน การลงทุนและการผลิตภายใต้เศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ จะเชื่อมโยงต่อเนื่องกันในลักษณะของเครือข่าย (Network of Network หรือที่เรียกว่า networked economy) จนเสมือนไม่มีพรมแดนทางเศรษฐกิจ (economic borderless)
- การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรงและมีผลกระทบในทุก ๆ มิติของสังคมมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ความไม่แน่นอนและแปรผันจึงเป็นสิ่งที่เป็นปรกติธรรมดาติของกระบวนการโลกาภิวัตน์

นัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน

- รัฐจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน ในขณะที่ภาคเอกชนก็ต้องยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- ทิศทางปัญญาเป็นปัจจัยทางการผลิตที่

มีนัยสำคัญในยุค

Digital Economy

Creative Economy

การค้า การเงิน การลงทุนและการผลิต จะเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน
ในลักษณะของเครือข่าย (Network of Network) จนเสมือนไม่มี
พรมแดนทางเศรษฐกิจ (economic borderless)

- ตลาดโลกมีสภาพเป็นตลาดเดียว (Integrated Global Market)
- MNCs หรือ Corporate Global เป็นแรงผลักดัน FDI และทำให้เกิด new international division of labor
- Global Production ถูกควบคุมโดย Intra-firm Trade
- Financial Deregulation and Liberalization ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า Global/ Globalization Financial and Capital Market ซึ่งมีลักษณะเป็น Financial Borderless

การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรงและมีผลกระทบในทุก ๆ
มิติของสังคมมากขึ้นด้วยเหตุนี้ความไม่แน่นอนและแปรผันจึงเป็นสิ่งที่
เป็นปรกติธรรมดาติของกระบวนการโลกาภิวัตน์

“*well, say goodbye to the equilibrium notions*” Prof. Castells
(Berkeley)

- ระบบเศรษฐกิจจะมีลักษณะ *systemic, volatile and instability*
- Financial Borderless ซึ่งเกิดที่ใด จะกระจายและกลายเป็นวิกฤตการณ์
ทางการเงินได้ ... (ไม่ต่างไปจากกรณีของ *SARs* ฮ่องกง ไข้หวัด 2009)
- myths of Asia Miracle ----- crony capitalism ----- financial panic

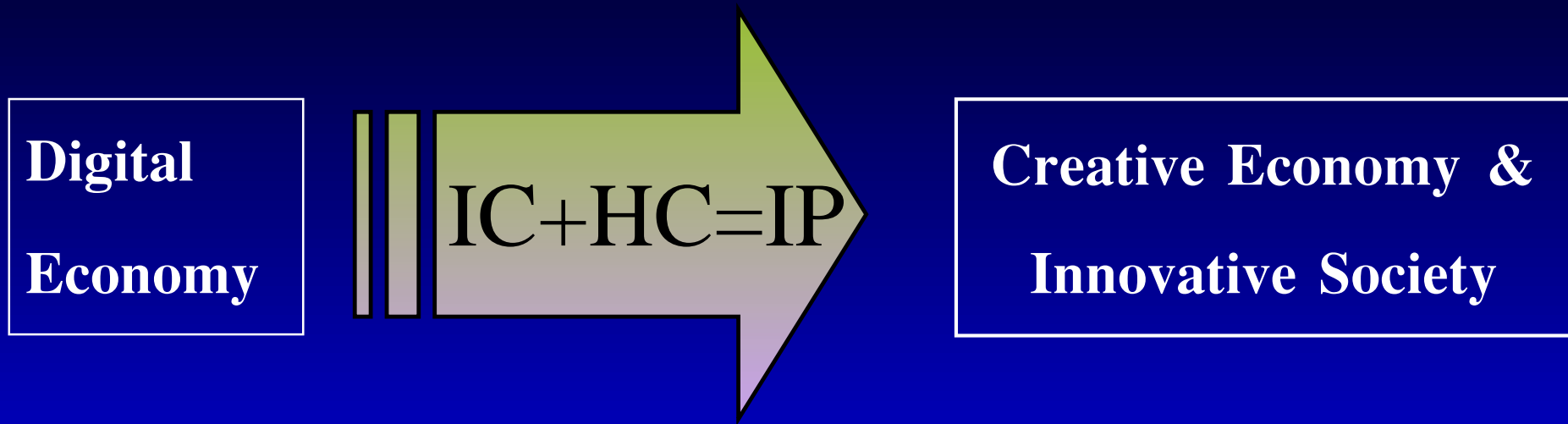
“... ..เป็นเรื่องราวเสียดายที่ประเทศไทยซึ่งสามารถรอดพ้นจากการเป็น
โดมิโนตัวสุดท้ายใน ยุคสงครามเย็น กลับกลายเป็น โดมิโนทาง

รัฐจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน ในขณะที่ภาคเอกชนก็ต้องยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ ทั้ง deregulation-liberalization-privatization เป็นการจำกัดและลดบทบาทของรัฐในด้านความสัมพันธ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่ Prof.. Gilpin เรียกว่า *the retreat of the states* ทำให้รัฐกลายเป็น **anachronistic institute**
- ภาคเอกชนสามารถ โยกย้ายเงินและการลงทุนเพียงแค่กดเมาส์คอมพิวเตอร์
- รัฐจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพ Digital Economy (คิดใหม่ทำใหม่)

“The old, unresponsive bureaucracy simply doesn't work in today's volatile, open, global business environment.” Don Tapscott, **Digital Economy,**

ทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยทางการผลิตที่มีนัยสำคัญในยุค Digital Economy

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของทุนทางปัญญาว่า **Intangible** investment is growing more rapidly than **physical** investment. Individuals with more knowledge get better paid jobs, firm with more knowledge are winners on market and nations endowed with more knowledge are more productive.

นัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบ Digital Economy

แนวคิดเกี่ยวกับ DIGITAL ECONOMY

Prof. Lester Thurow คณบดีคณะบริหารของ Sloan School of Business มหาวิทยาลัย MIT ได้เปรียบเทียบพัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจที่เกิดจากการปฏิวัติทางอุตสาหกรรมทั้งสามครั้ง ในหนังสือ **Building WEALTH : The New Rules for Individuals, Companies and Nations in Knowledge- Based Economy** ว่าอุปสรรคด้วยการประดิษฐ์เครื่องจักรกลไอน้ำในปลายศตวรรษที่ **18** การประดิษฐ์เครื่องยนต์ที่ใช้ไฟฟ้าในปลายศตวรรษที่ **19** และพัฒนาการเทคโนโลยีสารสนเทศ-เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปลายศตวรรษที่ **20**

แนวคิดเกี่ยวกับ DIGITAL ECONOMY

นักวิชาการหลายคนเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า เป็น “เศรษฐกิจใหม่” เพราะนอกจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และการค้าเสรีจะมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์แล้ว เทคโนโลยีดังกล่าวยังทำให้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริหารการจัดการทาง ธุรกิจใหม่ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับ DIGITAL ECONOMY

John Browning และ Spencer Reiss ผู้แต่งหนังสือ Encyclopedia and the New Economy, Wired, 1997 และวารสารรายปักษ์ New Economy Watch กล่าวว่า “We’re not in the industrial age anymore.” และได้เขียนลงในหนังสือพิมพ์ The Wall Street Journal’s editorial page เรื่อง “The End of the Beginning” ว่า *“The revolution created by the shift of an economy where competitive advantage comes from ideas rather than things, from speed rather than size, from innovation rather than role of efficiency, from companies designed to look outward rather than in- has a long way to run.”*

แนวคิดเกี่ยวกับ DIGITAL ECONOMY

Don Tapscott and Art Caston ผู้แต่งหนังสือ Paradigm Shift: The new promise of information technology, McGraw-Hill 1992 กล่าวว่า “การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ... have combined to create an entirely new paradigm for competitive information processing- now and for the future.” เป็นการเปลี่ยนแปลงในแนวคิดถึงระดับการสร้างกรอบพื้นฐานความคิดใหม่ที่เรียกว่า “paradigm shift” ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งแนวคิดพื้นฐานวิธีการมองปัญหา และแนวปฏิบัติ ทั้งนี้ เพราะในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจใหม่ “The old, unresponsive bureaucracy simply doesn’t work in today’s volatile, open, global business environment.”

คำจำกัดความของ Digital Economy

- **KNOWLEDGE-BASED ECONOMY** : ระบบเศรษฐกิจที่ใช้ ความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ หรือที่เรียกว่า *ทุนทางปัญญา (Intellectual Property)* เป็นปัจจัยสร้างความได้เปรียบทางการผลิต
- **INFORMATION ECONOMY/ NETWORK ECONOMY** : ระบบเศรษฐกิจที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานการผลิตทั้งสินค้าและบริการ
- **NEW ECONOMY** : การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการนำระบบ ICT มาปรับใช้ในการผลิต และบริโภค
- **DIGITAL ECONOMY**: ระบบเศรษฐกิจที่เน้นการนำ ICT และ E-commerce มาปรับใช้ในทุกขั้นตอนทางธุรกิจ (Value Chain)

DIGITAL ECONOMY

- The thesis of the digital economy is that the NET is the new infrastructure for commerce. The computer is expanding from a tool for information management to a tool for communications. Interactive multimedia and the so-called I highway, are enabling a new economy based on the networking of human intelligence.
- The Age of Networked Intelligence is an age of promise. It is not simply about the networking of *technology* but about the networking of human through technology. It is not a smart machines but of human who through networks can combine their intelligence.
- The new technologies are changing the ways we do business, work, learn, play and even think.

KNOWLEDGE-BASED ECONOMY: KBE

Organization for Economic Co-operation and Development
:(OECD) The Definition of KBE : Intangible investment is growing more rapidly than physical investment. Individuals with more knowledge get better paid jobs, firm with more knowledge are winners on market and nations endowed with more knowledge are more productive.

INDUSTRIAL ECONOMY

- depended on physical goods and services
- concentrated on mass production
- addressed the problems of scarcity and the high cost of mobilizing raw materials, fabricating and assembling goods, and delivering them.

DIGITAL ECONOMY

- non physical and knowledge-based
- the value of physical items depends on the knowledge embedded in their design and production
- the economy shifts from scarcity to abundance since the cost of knowledge reproduction and distribution is near zero.

การปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การบริหารจัดการ ในยุค Digital Economy

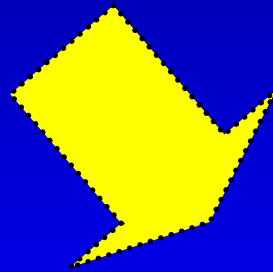
ภายใต้บริบทของ *Digital Economy* การเปลี่ยนแปลงได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ส่งผลให้องค์กรทางธุรกิจจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนภายในองค์กรในทุกมิติ ตั้งแต่กรอบแนวคิด ยุทธศาสตร์ยุทธวิธี แผนการดำเนินงาน จนถึงโครงสร้างขององค์กร เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

Computer technology + Information and
Communication Technology (ICT) +
E-COMMERCE

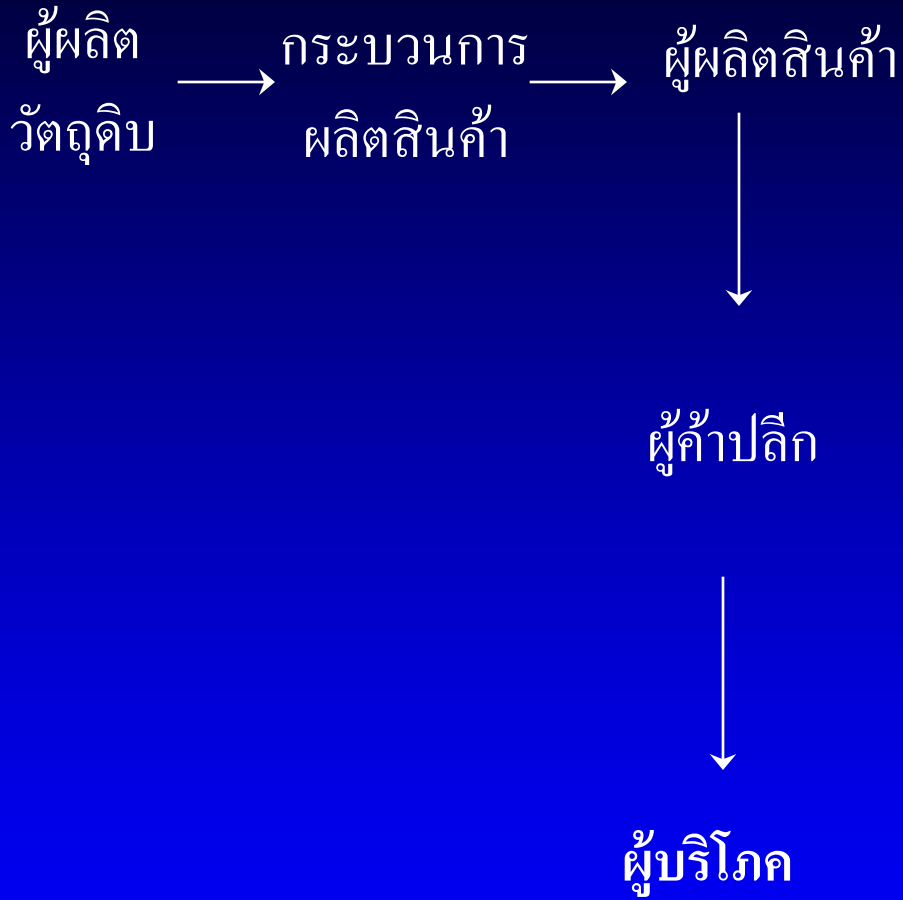
DIGITAL
REVOLUTION

Prof. Clayton Christensen's
Disruptive Technology
Downes & Mui's
Killer Application

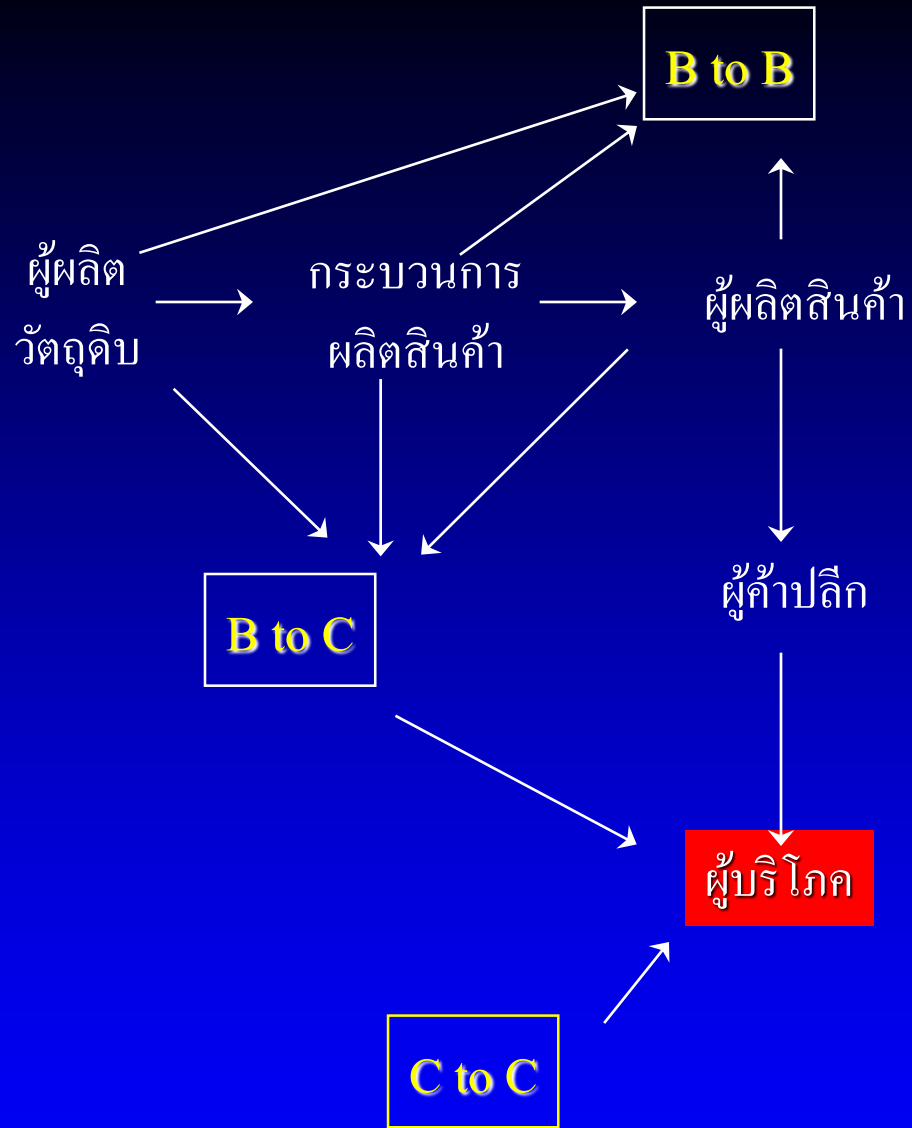

DIGITAL ECONOMY

*“digital technology become the most
disruptive force in the modern history”*

OLD ECONOMY

NEW/NUDE ECONOMY

NEW RULES FOR NEW ECONOMY

1. Moore's Law : ศักยภาพของ chip จะเพิ่มเป็นสองเท่าทุก ๆ 18 เดือน ในขณะที่ราคายังคงเดิม
2. Metcalfe's Law : มูลค่าของระบบเครือข่ายจะเพิ่มมากขึ้น (increase exponentially) ทุก ๆ ครั้งที่ผู้ใช้เข้าร่วมในเครือข่ายเพิ่มขึ้น
3. Prof. Coase's Theory of the Firm (*1991 Nobel Laureate*) : ขนาดของบริษัทจะแปรผันตามประสิทธิภาพของตลาดซึ่งเป็นตัวกำหนดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ

Ronald Coase's *The Firm, the Market, and the Law*

TRANSACTION COST OF THE FIRM

search costs + contracting costs + coordination costs

“A firm tend to expand until the costs of organizing an extra transaction within the firm become equal to the cost of carrying out the same transaction on the open market.”

- With the advent of internetworking and e-commerce, the costs of many kinds of transactions have been dramatically reduced and sometimes approach zero.

Ronald Coase's *The Firm, the Market, and the Law*

- The Net is becoming a digital infrastructure of collaboration, rich with tools for search transactions, knowledge management, and delivery of application software.

Harvard Business School Prof. Jeffrey Rayport & John Sviokla

MARKETSPACE

LAW OF DIMINISHING FIRMS

- As the market become more efficient , the sizes and organizational complexity of the conventional firms become uneconomic.
- Firms will not disappear, but they will become smaller, comprised of complicated webs of well-managed relationships with business partners that include customers, suppliers, regulators, and even shareholders and competitors.

Environment Change in R&D & Business

Information Content

1910-1980

Mass Production Era

Standardized Parts &
Processes

Economies of Scale

Producer-Centric Design,
Mfg., and Delivery

Vertical Orientation

Required Invention Buffers

Locally Oriented

1980-2000

Quality Management Era

Lean Manufacturing

Shift to Horizontal Structure

Focus on Core Competency

Reliability & Durability

Producer-led Design

Shifting towards Globalization

2000 - e-Manufacturing

Consumer-driven Design
& Delivery

Flat Corporate Structure

Collaborative Virtual
Networks

Mass Customization

Transparency

Speed & Agility

Global Orientation

Responsiveness to Consumer

EVOLUTION OF MANAGEMENT IDEAS

- MASS PRODUCTION ERA (1910-1980)

Standardized parts & Process + Economic of Scale + Producer-Centric Design + Manufacturing and Delivery + Vertical Orientation

(*locally oriented*)

- QUALITY MANAGEMENT ERA (1980-2000)

Lean Manufacturing + Horizontal Organization + Core Competency + Producer-lead Design + Business Process Reengineering (BPR) + Just-In-Time + MBO + TQM

(*shifting toward Globalization*)

EVOLUTION OF MANAGEMENT IDEAS

e - MANUFACTURING (2000s)

(แนวคิดการบริหารในบริบทของ *digital environment*)

Consumer - Driven Design & Delivery + Flat Corporation Structure
+ Outsourcing + Speed & Agility + Mass Customization +
Customer Relation Management (CRM) + Learning Organization
+ Knowledge/ Intellectual Capital Management + Good Corporate
Governance (กระแส Social Corporate Responsibility) + Key
Performance Indicators (KPI) ie. balanced scorecard or six sigma

“ National Prosperity is created, not inherited. It does not grow out of a country’s natural endowments, its labor pool, its interest rate, or its currency’s value, as classical economics insists. A nation’s competitiveness depends on the capacity of its industry to innovate and upgrade. Companies gain advantage against the world’s best competitors because of pressure and challenge...”

Michael E. Porter, *“ The Competitive Advantage of Nations ”*,
Harvard Business Review, March-April **1990**, p. **73**

องค์การการค้าโลก

World Trade Organization

(WTO)

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องค์การการค้าโลก (WTO)

ในบริบทของเศรษฐกิจที่ไร้พรมแดน

เล่ม

1

บัณฑิต หลิมสกุล

องค์การการค้า
โลก (WTO) ใน
บริบทของ
เศรษฐกิจที่ไร้

พรมแดน

เล่ม 1 โดย

บัณฑิต หลิมสกุล

พิมพ์ครั้งที่: 1 /

ปีพิมพ์: 2553